

**DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT**

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP
02 FEB 2006 05/3280-142
Ark. 661.0
Avd. KO / KØ / HER

Deres ref
05/3280

Vår ref
200600512-/ELU

Dato
01.02.2006

Inntektssystemutvalgets utredning - NOU 2005:18 Fordeling, forenkling, forbedring - Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner - Høring

Kommunal- og regionaldepartementets ekspedisjon hit av 28. oktober 2005.

Helse- og omsorgsdepartementet har følgende merknader i saken:

Generelt vil Helse- og omsorgsdepartementet påpeke at tall fra Statistisk Sentralbyrå og Statens helsetilsynet de seneste årene viser at det er for de yngste brukerne under 67 år - og ikke bare psykisk utviklingshemmede - at veksten i bruken av pleie- og omsorgstjenester er størst. Etter Helse- og omsorgsdepartementets vurdering fanger ikke utvalgets forslag til endringer i kostnadsnøklene for pleie- og omsorgstjenestene når det gjelder alderskriterier alene opp denne utviklingen. Vi ber Kommunal- og regionaldepartementet ha spesiell oppmerksomhet knyttet til denne problemstillingen i den videre oppfølging av saken.

Helse- og omsorgsdepartementet vil understreke at utvalgets forslag om å redusere vekten kriteriet psykisk utviklingshemmede over 16 år, vil få store økonomiske konsekvenser for vertskommunene. Utvalget påpeker også dette selv, og Helse- og omsorgsdepartementet ber om at dette spørsmålet vurderes særskilt i det videre arbeidet med inntektssystemutvalgets utredning.

Utvalget påpeker også at forslaget til endringene i kriteriene i kostnadsnøkkelen for pleie- og omsorgstjenestene vil antas å øke utgiftene til kompensasjonsordningen til ressurskrevende brukere. Kompensasjonsordningen for ressurskrevende brukere er Helse- og omsorgsdepartementet sitt ansvar. Helse- og omsorgsdepartementet vil på

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 3

Telefon
22 24 90 90
Org no.
983 887 406

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 95 77

Saksbehandler
E.Lien Utstumo

Helse- og omsorgsdepartementet sitt ansvar. Helse- og omsorgsdepartementet vil på prinsipielt grunnlag påpeke at det er uheldig at øremerkede kompensasjonsordninger må til for å dekke opp utgifter som et rammefinansieringssystem ikke dekker. Egne øremerkede kompensasjonsordninger som vedtas over statsbudsjettet er mindre robuste med tanke på kutt og reduksjoner, og kutt i kompensasjonsordningen for ressurskrevende brukere på helse- og omsorgsdepartementet vil også få negative konsekvenser den samlede kommuneøkonomien.

Helse- og omsorgsdepartementet er også skeptisk til virkningene av at utvalget foreslår å fjerne kriteriet for antall døde i kostnadsnøkkelen for pleie- og omsorgstjenestene, og registrerer at det forrige inntektssystemutvalget (Rattsø-utvalget) i sin tid kom til motsatt konklusjon av dette utvalget. Helse- og omsorgsdepartementet registrerer at det er stor usikkerhet rundt virkningene av et slikt kriterium, og at variasjonene i dødelighet i kommunene er stor. Etter Helse- og omsorgsdepartementet sin vurdering vil innføringen av IPLOS i 2007 gi mer nøyaktige opplysninger om dødelighet, og det bør vurderes å avvende beslutningen om endringer i dødelighetskriteriet til vi kan få ut pålitelige data fra IPLOS. Helse- og omsorgsdepartementet ber om at dette forslaget vurderes nøye ifm. det videre arbeidet med utvalgets innstilling, og at konsekvensene for ulike kommunegrupper vurderes.

Når det gjelder ordningen med skjønnskudd, ber Helse- og omsorgsdepartementet om, hvis forslagene det er her pekt på i utvalgets innstilling, at det tas spesielt hensyn til vertskommunene som kommer dårlig ut på grunn av redusert vektning av kriteriet psykisk utviklingshemmede over 16 år.

I forhold til utvalgets forslag om endringer av kriteriene for tannhelse, har Helse- og omsorgsdepartementet ut fra dagens regelverk ingen merknader til forslagene i utredningen. Helse- og omsorgsdepartementet ønsker imidlertid å gjøre oppmerksom på at forslag til ny tannhelsetjenestelov er utredet og under vurdering, og at kostnadsnøkklene i inntektssystemet for tannhelse i den sammenheng vil bli utredet ifm. de økonomiske og administrative konsekvensene av et nytt lovforslag.

Forslagene til endringer i inntektssystemet har store konsekvenser for finansiering og utvikling av tjenestene i kommunesektoren, og Helse- og omsorgsdepartementet ber om å få delta i den videre prosessen. Helse- og omsorgsdepartementet ber også om at konsekvensene av forslagene om endringer i inntektssystemet sees i forhold til den planlagte prosessen om en egen plan om oppretting av kommuneøkonomien i tillegg til arbeidet med en mer forpliktende konsultasjonsordning. Vi viser til at Helse- og omsorgsdepartementet tidligere har bedt om å få delta i disse prosessene, og legger til grunn at dette følges videre opp.

De siste ti årene har utbygging og fornyelse av den kommunale helse- og sosialtjenestens bygningsmasse i hovedsak blitt finansiert med om lag 32 mrd kr utenom inntektssystemet gjennom Husbankens ordninger for sykehjem og omsorgsboliger.

Denne sektoren står overfor svært store utfordringer også i tiårene som kommer. Helse- og omsorgsdepartementet vil på generelt grunnlag peke på at det kommunale inntektssystemet gir for få insentiver til å tenke og agere langsiktig i forhold til store framtidige endringer, spesielt i forhold til å satse forebyggende og ha midler til å investere i tide. Helse- og omsorgsdepartementet ber derfor spesielt om at det blir sett nærmere på om det vil være hensiktsmessig å finne andre måter å for å sikre investeringssiden, for å unngå at det blir nødvendig med nye ekstraordinære handlingsplaner.

Videre vises til setningen "*Erfaringene fra sykehusreformen kan også tyde på at statlig ansvar kan gi svakere budsjettkontroll*" under punkt 7.4 Alternative modeller for organisering av velferdstjenestene. Setningen gjentas også i sammendraget under punkt 2.7.1 Den nordiske kommunemodellen og mulige alternativer.

Vi vil påpeke at denne setningen fremstår lite begrunnet og lite nyansert og kan være misvisende i forhold til den faktiske utviklingen når det gjelder økonomistyring i spesialisthelsetjenesten.

Med vennlig hilsen

Jon Georg Lund e.f.
underdirektør

E.Lien Utstumo
førstekonsulent